

Nr 12.

Av herr **Larsson** i Dala, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående premiering av medelstora jordbruk.

Den med statsmedel understödda småbrukspremieringen har säkerligen varit ett av de verksammaste medlen för det svenska småbrukets utveckling. Berättelser om dessa premierade småbruk och deras ekonomi hava publicerats i hushållningssällskapens tidskrifter m. fl. officiella handlingar, i separat-tryck, i tidskrifter och tidningar, och hava härigenom verkat upplysande för stora lager av vårt småbruksfolk. Och de premierade småbruken hava ofta bildat sin nejds elitjordbruk, vars vackra föregångsgärning verkat uppräckande och utvecklande för nejdens lanthushållning.

Berättigade att deltaga i denna premiering hava tidigare varit jordbrukare med upptill 12 hektar åker och äro nu, enligt Kungl. Maj:ts nädiga kungörelse nr 273 den 24 oktober 1913, jordbrukare med upptill 15 hektar åker.

Någon med statsmedel understödd premiering av jordbruk med över 15 hektar åker finnes emellertid ej. Och dock må en dylik anses lika viktig för det medelstora jordbrukets utveckling, som småbrukspremieringen varit och är för småbrukets utveckling.

Enligt min åsikt är det ett statsintresse av stor vikt att få statspremiering även av det medelstora jordbruket, vartill torde böra räknas jordbruk, som hava en areal av 15—100 hektar åker. Huru många dylika jordbruk, som finnas i vårt land, torde med den nuvarande statistikens uppställning vara nästan omöjligt att angiva. Enligt statistisk årsbok 1914 funnos i Sverige år 1911 230,477 jordbruk med 2,01—20 hektar åker. Huru många av dessa jordbruk, som hade en åkerareal av över 15 hektar, kan jag ej uppgiva, men om fördelningen av antalet jordbruk inom denna grupp vore jämn, så skulle antalet jordbruk med en åkerareal av

15,01—20 hektar utgjort ungefär 64,000, vilka enligt nuvarande bestämmelser varit utestängda från deltagande i jordbrukspremieringen. Enligt samma källskrift funnos i Sverige år 1911 33,189 jordbruk med en areal av 20,01—100 hektar åker. Och det synes sålunda sannolikt, att den åkerareal, som i vårt land tillhör jordbruk med arealen 15—100 hektar åker, är lika stor som den åkerareal, vilken tillkommer vårt lands alla småbruk med upp till 15 hektar åker.

En intensiv utveckling av Sveriges medelstora jordbruk är sålunda en angelägenhet av största vikt, och det är anledning hoppas, att en premiering av medelstora jordbruk skulle verka kraftigt i denna riktning.

Jag åsyftar icke, att premierna för de prisbelönade medelstora jordbruken skulle utgå i form av penningar utan i annan form, som ansåges mest lämplig. Statsutgifterna för denna premiering behövde därför icke bli så stora, som de skulle bli, därest avsevärda penningbelopp skulle utdelas som pris. Men premieringen av dessa medelstora jordbruk skulle, i mån som den fortgick, utvisa de yppersta medelstora jordbruken i vårt land; och i sina berättelser, som på lämpligt sätt skulle spridas till samtliga motsvarande jordbrukare inom respektive premieringsområde, skulle premieringsnämnden utförligt skildra de premierade jordbrukens driftsmetoder och ekonomi m. m., på det att premieringen måtte bli känd och gagnande i så vida kretsar som möjligt inom vidkommande jordbrukslager.

Övertygad, att premiering av medelstora jordbruk är ett betydelsefullt medel för vårt jordbruks utveckling, och inseende, att frågans detaljer behöva vederbörligen utredas, får jag sålunda hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande av förslag till premiering av medelstora jordbruk.

Stockholm den 25 maj 1914.

Nils Larsson.